

Ezen lapok hétfőt kivéve naponta jelennek meg. Előfizetési ár félre Pozsonyban és Pesten helyben boríték nélkül 7 ft, postán borítékban hetenként kétszer küldve 8 ft 24 kr., hatszor küldve 9 ft 12 kr. p. p. A hirdetések minden nap egyszer hasábozott apróbetűs soráért vagy ennek helyéért 5 p. kr., a kettős sorért pedig 10 p. kr. fizetnek.

Kedden

837.

Május 16. 1848.

Előfizetési Pozsonyban kiadó-hivatalban, ventur-utca Zierer-házban 114. szám alatt földszint, és Pesten hatvani-utcai Horváth-házban 583d. szám alatt földszint és minden kir. postahivatalnál. — Ausztriai birodalomba és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári királyi főpostahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Nemzetiségek és osztályok közt béke! Monarchia! Alkotmányos szabadság, rend, törvényesség!

TARTALOM. Ministeri rendeletek. — Pest május 11. — Pozsony városi közgyűlés folytatása. — Szabolcs. — Somogy. — Austria. — Németország. — Olaszország. — Franciaország. — Anglia. — Lengyelország. — Aldunai tartományok. — Hivatalos és magán-hirdetések. — Status- és iparpapírok árkelete a börzén.

Rendeletek.

I. Báró Jellachich horvátországi bánhoz.

Miután ön, mint Horvát-, Tót- és Dalmátországok bánja, azon országokbeli minden törvényhatóságokhoz, hatóságokhoz és hivatalnokokhoz oly értelmű körlevelet bocsátott szíjjel, miszerint a Magyarország és kapcsolt részek közt századok óta testvéreileg fennálló és a legújabb törvények által legkevesebbé sem változtatott alkotmányos viszonyt megváltoztatni kívánván, megparancsolá, hogy kivüle senkimástól sem parancsot elfogadni, sem annak engedelmeskedni, sem senkinek hivatalos jelentést tenni ne merészeljenek.

Miután annak ellenére, hogy a rögtön-bíróságnak hatalmát a felelős miniszterek egyikének ellenjegyzése mellett csak én adhatom meg, és csak én vonhatom vissza, ön nemcsak kihirdette a rögtönbíróságot a kapcsolt részekben, Szerém-, Verőce-, Pozsegamegyékben és a bennök kebelezett kir. városokban, s még olyan törvényhatóságban is, mely azzal a tölem megnyert jognál fogva már birt, hanem annak körét egyoldalú irányban oly vétségekre is kiterjesztette, melyek az eddigi szabályok szerint a rögtönbíróság elébe soha nem tartoztak, és e felségi joggal a bán hatáskörön túlterjeszkedőleg élt, a nélkül, hogy azt avagy csak utólagosan is bejelentette, s mielőtt bán hivatalába beigtattatván, kellő esküjét letette volna;

Miután ő felsége koronás királyunk és az 1848. III. t. cz. által a végrehajtó hatalomnak a felelős ministerium általi gyakorlására t e l j e s h a t a l o m m a l, ugy az országban, mint az ahhoz kapcsolt részekben én ruháztattam fel;

A belügyminister előterjesztésére rendelem a mint következők:

1) Önnek, mint Horvát-, Tót és Dalmátországok kinevezett, de be nem ígatott bánjának említett körlevele az alkotmánynyel és törvényekkel merőben ellenkezőnek jelentetik ki.

2) Az ön által jogtalanul kihirdetett és egyoldalú irányban a legfelsőbb szabályokon túlterjesztett rögtönbíróság s az annak folytában netalán megkezdett vizsgálat és hozott ítélet érvénytelen.

3) Meghagyatik, hogy mind fenebbemlített körlevelét, mind a rögtönbíróság iránti rendeletét ellenkező rendelet kibocsátásával azonnal vonja vissza, és e rendelet vételétől számított háromnap alatt ennek mint lett teljesítéséről engemet futár által értesítsen.

4) E mai napon kelt rendeletemnél fogva meghagytam minden törvényhatóságnak és Szerém-, Pozsega-, Verőce- megyéknek s Eszék városának is, hogy minden rendeletimnek, melyeket felelős miniszter ellenjegyzése mellett kiadok, engedelmeskedni, a törvényekben kijelölt szigorú büntetésnek terhe alatt, tartoznak.

5) Jelen rendeletem végrehajtása a belügyministerre bízatik. — Budapest, máj. 10-én 1848. István, nádor s királyi helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

II. A kapcsolt részekbeli törvényhatóságokhoz Szerém-, Pozsega-, Verőce- megyékhez és Eszék, Pozsega kir. városokhoz.

Miután Horvát-, Tót- és Dalmátországok bánja azon országokbeli minden törvényhatóságokhoz, hatóságokhoz és hivatalnokokhoz oly értelmű körlevelet bocsátott szíjjel, miszerint a Magyarország és kapcsolt részek közt alkotmányos viszonyt megváltoztatni kívánván, megparancsolá, hogy kivüle senkitől sem parancsot elfogadni, sem annak engedelmeskedni, sem senkinek jelentést tenni ne merészeljenek.

Miután annak ellenére, hogy a rögtön-bíróságnak hatalmát, a felelős miniszterek egyikének ellenjegyzése mellett, csak én adhatom meg, és csak én vonhatom vissza, ön nemcsak kihirdette a rögtönbíróságot a kapcsolt részekben és Szerém-, Verőce- s Pozsegamegyékben és a bennök kebelezett királyi városokban, hanem annak körét egyoldalú irányban oly vétségekre is kiterjesztette, melyek eddig a rögtönbíróság elébe soha nem tartoztak;

Miután ő felsége koronás királyunk és az 1848. III. t. cz. által a végrehajtó hatalomnak a felelős ministerium általi gyakorlására teljes hatalommal, ugy az országban, mint az ahhoz kapcsolt részekben, én ruháztattam fel;

A belügyminister előterjesztésére rendelem a mint következők:

1) A bának fenebb említett körlevele az alkotmánynyel és törvénynyel merőben ellenkezőnek jelentetik ki.

2) Az általa kihirdetett rögtönbíróság s az annak folytában netalán megkezdett vizsgálat és hozott ítélet érvénytelen.

3) A mennyiben e törvényhatóságnak a közbiztonság érdekében rögtönbíróságra volna szüksége, az idezárt szabályszerű

feltételek megtartása mellett, de csak a gyilkos, rabló, utonálló és gyújtogató ellen, annak felállítására ezennel felhatalmaztatik, azon hozzáadással, miképen e bíróságnak köre más bűnökre nézve csak új folyamodás következtében nyert engedelem által fog kiterjeszthetni.

4) Jelen rendelet vételétől számított nyolcz nap alatt e törvényhatóság nyilvánítani fogja, az ekképen megadott rögtönbíróság felállítását szükségesnek tartja-e avagy sem.

5) A kormányzó alispán e rendelet kihirdetése végett, felüggesztés és ezentul szigorú feleletnek terhe alatt, tüstént közgyűlést tartozik hirdetni.

6) Ki az általam, egyik felelős miniszter ellenjegyzése mellett, kiadott és kiadandó parancsok nem engedelmeskedik, avagy annak tettegel ellene szegül, a törvények értelmében szigorúan fog büntetett.

7) Ő felsége koronás királyunknak k. kéziratában kijelentett törvényes akarata szerint, a kapcsolt részekbe királyi biztos fog küldetni a végett, hogy a Magyarország és a kapcsolt részek közt alkotmányos és testvéri kapcsolat fenmaradása elleni merényleteket megvizsgálván és megtorolván, egyszersmind a kapcsolt részekben kívánatos csend és rend s alkotmányos jogainak tökéletes épségben tartása fölött őrködjék.

8) Jelen rendelet végrehajtása a maga osztályát illetőleg mindenki miniszterre, különösen pedig a belügyministerre bízatik. — Kelt Budapest, május 10-én 1848. István, nádor, királyi helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

Báró Hrabovszky János, had-főparancsnok és altábornagyhoz.

Ő felsége szomorodott szívvel értesült azon mozgalmakról, melyek Magyarország kapcsolt részeiben két irányban mutatkoznak, egy részről a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetvének általok, másrésztől megindoztatni céloztatván ama szövetség, mely a szent koronának védőerőjében Magyarország és kapcsolt részei közt századok hosszú során keresztül testvéri szeretettel létezett. És ennek folytában szükségesnek találta, f. é. május 6-án és 7-én kelt kétrendbeli k. kéziratában, nekem megparancsolni, követném el mindent, mi által egy személy- és vagyonbiztonság, mint a szent korona alatti valamennyi tartományok egyetértő, békes és közremunkáló szövetsége és egysége biztosíthatatnék, és e célnak elérését, a körülmények ugy kívánván, királyi biztos kiküldése által is eszközölném.

Hogy tehát ő felsége királyi szándokának elégtétessék, hogy a kapcsolt részekben, a hozzám érkezett panaszok szerint, megindoztatott személy- és vagyonbiztonság tökéletes biztosításban részesítessek; hogy azon törvény- és alkotmányellenes irányban és merénynek eleje vétessek, miszerint a Magyarország és kapcsolt részek közt benső és alkotmányos egyetértéssel megfontolt szándékoknak, mely irány és mértény nemcsak alattomos izgatások, felhívások, hanem már közgyűlési határozatok által is tápláltak; továbbá, hogy ellenséges törekvések által a kapcsolt részek lakosai, sem jogaik, sem nemzetiségük tekintetében, ne háborítassanak mind azok élvezetében, miket a szent korona hatalmának védelme alatt most újra felvirult alkotmány nekik újra biztosított, és részökre teljes épségben fentartani nekem is legfőbb tiszteim egyike; mindezek folytában.

A belügyminister előterjesztésére rendelem a mint következők:

1) Horvát- és Tótországra és Szerém-, Pozsega-, Verőce- megyékre s az ezekben kebelezett kir. városokra s egyszersmind a határon kívüli vidékekre nézve királyi biztosul kiküldetik a végett, hogy maga mellé veendő polgári egyénekkel egyetemben, a közrendre és csendre s minden egyesnek személy- és vagyonbiztonságára felügyelvén, különösen őrködjék, hogy a néhol már nyilván is mutatkozó tetleges elszakadási törekvés sükeresen megátoltassék, indító, elősegítő kinyomoztassanak, és törvény szerint megfenyíttessenek.

2) A hol személyes munkálkodása megkívánatik, mindenütt meg fogván jelenni, a mint egyrésztől a határorség s a sorkatonaság hatósága alá rendeltek, ugy másrésztől a törvényhatóságok kellő engedelmesre már köteleztettek.

3) Felruházatik teljes hatalommal arra is, hogy a f. é. május 10-éről az ottani törvényhatóságoknak megadott rögtönbíróságot más bűnökre is kiterjesztesse, ha ezt a főlebb elősorolt közállalmi legmagasb, legsürgösb tekintetek szükségessé teszik.

Remélvén, hogy erélyvel párosult hűsége és belátása által minden egyes polgárnak személy- és vagyonbiztonsága ekképen fenn fog tartatni, hogy az elszakadási törvényellenes törekvés meg fog semmisíttetni, és hogy a kapcsolt részek lakosainak mind tiszta nemzetisége, mind mindenféle alapos joga meg fog őriztetni, és minden jogos és méltányos kívánatainak valóságos és általam is különösen ohajtott teljesedése elő fog segített, épen azon ősi szövetség által, mely alapja Magyarország és a kapcsolt részek mind dióságának a multban, mind jólétének a jövőben. — Budapest, május 11-én 1848. — István, nádor s királyi helytartó — Belügyminister Szemere Bertalan.

I. A tegnap este Budán történt véres botrány megvizsgálása elrendeltetvén, annak s törvényes következtetésének bevégezéséig báró Lederer Ignác eddigi főhadikormányzó helyett a főhadikormányzóságot Budán, b. Boyneburg Mórincz altábornagy fogja ideiglenesen viselni, és erről a miniszterelnök, mint ideiglenes honvédelmi miniszter, mind őt, mind a többi hadikormányzókat tudósítani fogja.

Mivel pedig b. Lederer Ignác, lovassági tábornok, a vizsgálat megrendelése után ma délután, mint állittatik Bécsbe távozott, a nélkül, hogy az iránt az illető miniszternek jelentést tett volna, itteni jelenléte pedig azért is szükséges, mert a megrendelt vizsgálat által ő is terhelhetetik, hg Eszterházy Pál külügyminiszter oda utasította a miniszter-tanács, hogy b. Lederer Ignácnak itteni megjelenését a maga utján eszközölje. — Buda, május 11-én 1848. — A miniszteri tanácsból.

II. A vizsgálatra kirendelt küldöttség elnökének, Zoltán János, belügyministeri állodalmi titkár urnak meghagyja a miniszter-tanács, hogy a botránynál jelenvolt, vagy a rendelet kiadásába befolyt katonai egyénekre nézve akkép intézkedjék, hogy azok a vizsgálat végeztéig innen sem át ne tétessenek, sem el ne távozzanak.

A vizsgálatot a küldöttség az eddigi szokás szerint nyilvánosan teljesítendő, azon hozzáadással, hogy bármi rendezettség vagy háborgatás nehezítene annak folytatását, a rendnek és csendnek tüsténti és tökéletes helyreállításáról bírói tiszte szerint, erélyesen és szilárd határozottsággal gondoskodandik. — Buda, május 11-én 1848. — A miniszteri tanácsból.

Igen nagy megszorítása az a hírlapoknak, hogy hasábjait ministeri rendeletekkel kénytelenek betölteni. Mi ezen bajon segitendők, a kivonatos előadáshoz folyamodtunk, ám-bár ezt nem tartjuk a legjobb módnak, kormányrendeletek közzétételére nézve.

A kormánynek könnyű lenne a dolgon segíteni, ha tanácsunkat elfogadná: adna ki egy „bulletin” hetenként egyszer vagy kétszer, amelyben az országban van, melyben semmi egyéb nem volna, mint az ő rendeletei, s küldené ingyen mindenüve, szintugy valamennyi hírlap szerkesztőségeknél is.

Ehez a világon semmi készülődés nem kéne, még szerkesztő sem. Az egyetem vagy kormány nyomdája egészen kiállítaná.

A finansminister értesítéséből kivonat.

A pénzügyminister hivatalosan értesít minden kincstári fizető hivatalokat, hogy a kormánykinevezéstől függő hivatalnoknál eddig fenállott tiszti jellemi díj (Character-Taxe) és tiszti nélkülözési díj (Carenz-Taxe), miket az ujon kinevezett hivatalnokok fizetni tartoztak volna — miután a pénzügyminister a törvényhozás közbejötté nélkül nem érzi magát felhatalmazottnak a közjövdelem ezen ágának, mely a köztisztviselők adóját helyettesíti, megszüntetésére, de javíthatja ez adózási rendszert ugy, hogy a közjövdelem csorbulása nélkül a díjizetés kevesebé legyen terhes — a fenebbi díjlevonások tehát a munkába vett rendezésig függőben maradnak, majdan az új fizetési rendszer alapján hozandók be.

Továbbá közhírré teszi a pénzügyminister, hogy azon részletek, melyeket némely leköszönt vagy megszünt közhivatalnokok, mint fizetéseikből nyugdíj alapul levonottakat, visszakövetelnek, a kincstár által visszafizettetni nem fognak, mert nyugdíjazási alap fejében a hivatalnokok fizetéseiből semmi levonások nem történtek, minthogy az eddig fizetett szokott tiszti jellemi és nélkülözési díjak tisztán hivataladó természetűek voltak és a nyugdíjazással épen semmi összekötésben nem állottak.

Hivatalos felvilágosítást közöl a pénzügyminister az ausztriai pénzügyminiszter, dohánybevéltási ügyében is, mely felvilágosítás igazolja abbéli eljárását, minélfogva leltitatta kiadatását azon 100,000 pgó ftnak, melyet a bécsi udvari kincstár, még az előbbeni kormány rendelkezése folytán, a magyar kamaránál a dohány-bevéltási pénztár számára most is, mint azelőtt tenni szokta, utalványozott. E száz-ezer pengő ftnak visszafoglalását a magyar pénzügyminister nemcsak jogának, de kötelességének is ismerte, miután a törvény, az uralkodóház tartására stb. határozott 3 millió ezüst forintot kívül, egy fillért sem rendel más ausztriai célokra; a magyar pénzügyminister pedig megkeresve nem volt ő felsége nevében a százezer ftnak a 3 millió rovására leendő beszámítása iránt; és mig ez nem történik egy fillért sem enged a magyar kincstár által az ausztriai pénzügyministerium számára fizettetni. Ertesíté azonban ez utóbbit a magyar külügyminister utján, miszerint reméli ugyan, hogy ő felsége a 3 millió rovására leendő utalványozásokat mostani szorgos körülményeink közt annyival inkább kiméletesen méltóztatandik elrendelni, mivel a folyó számadási év első öt hónapjában vagyis márt. végeig összesen 6,192,777 ft fordítottat már a magyar kincstár által a bécsi pénztár számára; mindemellett kinyilatkoztatta a magy. pénzügyminister, hogy a magy. kincst. költség-könyvekben külön számadási lapot nyitottat a tör-

vény rendelte 3 millió számára, melynek rovására, ha a magy. külügyminister utján megkeresték, be fogja számítani az ausztriai pénzügyministerium oly utalványozásait is, melyek a 3 millió körül a törvény által határozott czélokra kívül, más czélokra is fordítottatni kívántatának. Balmagyarátok elhárítása végett azt jegyzi meg a pénzügyminist., hogy (miután az ausztriai pénzügyminist. azt insinualta, hogy most a magyar dohánytermesztők a magyar pénzügyminister ellenségeskedésének tulajdonítsák, ha dohányuk nem fog megvéteni) ezen fenyegetett dohánybevéltési megszorítás a termesztőkkel kötött szerződésekre nem értetik. A pénzügyminister kijelenti végezetül, hogy a 100,000 ft. olly joggal tartóztatva le, mint a hivataloskodása kezdetén Bécs felé utban volt arany- és ezüst bányászati küldeményeket, melyeket a körmezői pénzverőházba utasított vissza.

Azon hivataloskodók, kik a pénzügyministert még budai magányában is, hol az annyira szükséges nyugalomban akarja egészéjét helyreállítani, folyvást háborgatják, — utasítottak folyamodásaikkal Duschek Ferencz aloldalmi tanácsoshoz Budán a kincstári épületben.

Pest május 11.

⊙ A ki a Martius 15ki lapot figyelemmel kíséri, nemde azon gondolatot érzi felmerülni keblében, miszerint annak szerkesztője Pálffy Albert, vagy valamely háttérben lappangó jesuita igen egyoldalú uracs, kinek kitünő tehetsége nem más, mint mindent, mi felülről jó, legyen az jó, czélszerű, vagy üdvös, rágalmazni, gunyolni.

Hej pedig Pálffy uram, higgye el ön, jelen ön által is elismert veszedelmes állásában az országnak nincsen veszedélyesebb politika annál, melyet ön az 1792dik évi francia forradalmi lapok modorában követ.

Higgye el ön, miglen tehetségét ezen aljas ténre szorítja, önt sem tiszta keblű, sem jó szándéku embernek, ollyannak tudniillik, ki a hazának jót akar, tartani senki sem fogja, még akkor sem, ha Isten mentsen, valami non putarem által a journalistikai térről, az általa gunyolt független felelős egyéniségek közé vergődhetne.

Mit fog ön mondani a tegnapi esti budai siralmas eseményekre? nemde izgatni megint az ifjúságot úgy, mint ezt több, minket, s sok jobb keblű embert borzálással eltöltő lapjaiban ismételve tette.

Ez eseményeket nem más idézte elő, mint önnek csufos lapja, mely az undorodásig telve van kiméletet nem ismerő, nagy részben alaptalan vádakkal.

Uram, mi sok ezren, kik a most létrejött alkotmányt a legbüszkébb hűséggel átkaroljuk, nem úgy értelmezzük a szabad sajtót, mert túltűtünk már a lerombolás korszakát, s átléptünk a cselekvés tag mezejére, melyen egyenlőség, tömör, eszlávidit kell, ha teremteni nem tudunk jobbat annál, mi kicsinségünk nélkül mások által teremtetett.

Mi nem a félszázaddal ezelőtt elvázott, s a francia forradalom élén állott emberek vérszomjazó elveit, hanem a mostani forradalmi hősök szelid elveit kívánjuk követni, mert csak ezek vezetnek üdvösségre, miglen amazok pusztulással, romlással fenyegetnek s bizonyos szolgátságban döntést e hazát *).

Pozsonyvárosi közgyűlés folytatása. (Május 5.) A gr. Károlyi Lajostól visszatért küldöttség jelent, miként a gróf a tisztújítási elnökséget elfogadván, a város jölétén közremunkálni késznek nyilatkozott, mit hangos éljenzés követte. — A tegnapi végzés következtében a tanácskozó testület beadván irásbeli szavazatát az 55 tagból álló népposzeirási küldöttségre nézve, a szavazatok összeszedésével két választmány bízott meg. — A 11 népposzeirási kerület a főjegyző előterjesztése nyomán utca- és házszám szerint határozatot adott meg. A tisztújítás f. hó 29én fog tartatni. Lang aljegyző a küldöttségek eljárásaira vonatkozólag egy hirdetőnyelvi tervezetet olvasott fel, mely a választói képességről szóló törv. st is foglaltalván magában, közhelyességgel eltagadtatott. — Kérdésbe hozott most, milly oklevelekkel legyen a választói képesség igazolható. Bajcsy főbíró megjegyzé, hogy a fekvő javakról szóló átadó levelek, mint a melyekben az érték a valónál többnyire csekélyebbre van téve, qualificáló bizonyítványul nem szolgálhatnak, főleg midőn olly fekvő javakra vonatkoznak, melyek régenten örökség gyanánt vétettek át, minthogy azoktól laudemium levén fizetendő, értékük a becsáron aluli sommában mondatott be. Zechmeister Gy. választott polgár ebből azt látja, hogy a választóképeség igazolhatása körül általános szabályt felállítani nem lehet. Érdekében fog állani annak, ki választói jogot igényel, képességét olly adatokkal kimutatni, melyekben a választmány megnyugodhassék: tehát ennek ítéletére kell bízni az egészet. A többség határozata szerint az összeíró küldöttség felhatalmaztatott, hogy a választói képesség kimutatására felhozandott okiratok és egyéb bizonyítványok felett ítéletet mond-hasson.

Ekép megtörténvén a ministerialis körlevélben előirt, s e gyűléstől függő intézkedések, Bajcsy főbíró hivatkozva az 1848: 23. t. cz. 19. §-ra, határozatilag eldöntetni javaslá, valljon általános vagy viszonylagos szótöbbség mellett történjenek-e a választások. Erre Zechmeister Gy. v. p., utána Neszter tanácsnok megjegyzék, miként az e tekintetbeni intézkedés joga egyedül a választók gyűlését illeti, miután a felhívott törv. §. a jelen

* Kérjük levelező urat, magát nekünk rögtön felfedezni. Különből lapunk, ámbár czélját jónak tartjuk, be lesz zárva előtte. Neve úgy is szerkesztői mély titok lesz. — Szerk.

gyűlést csak a választási forma körüli teendőkre hatalmazza fel. E nézet mellett szólalt fel Motkó tanácsnok is. Bednarics főjegyző azt tartván, miként a választói gyűlésnek csak választási, nem pedig tanácskozási joga leendő, a kérdés szavazatra bocsátatott, és határozat lón, hogy mind a kijelölési választmány, mind a képviselők, mind pedig a tisztviselők csak általános szótöbbség mellett legyenek választandók. — Véleményünk szerint a tanács és választott polgárság e kérdésnél törvényes illetősége körét túllépte: minthogy kétséget nem szenvedhet, miként annak meghatározása, valljon az általános, vagy viszonylagos szótöbbség elve szerint történjék a választás, a szabad választási jog lényegéhez tartozik, mely jognak tágítása, vagy megszorítása felett természetesen csak a választók többsége rendelkezhetik: az 1848: 23ik 19. §-ban említett „választás körül előfordulható teendők” alatt pedig nem érthetnek ollyanok, melyek a választói jog tágítására vagy megszorítására czéloznak.

Felolvasott most részletben az 1848: 5. t. cz. Főbíró Bajcsy előterjeszté, miként ezen törv. 6., 7. és 8ik §-a szerint a választó kerületek alakítása és a központi választmány kinevezése iránt jelen gyűlésből intézkedések volnának teendők. — Motkó és Lang tanácsnokok megjegyzék, hogy a mennyiben országgyűlési követválasztásra Pozsonyváralja is befolyást gyakorol, az előterjesztett tárgy csak ezen mezőváros hatóságával tartandó közös ülésben intézethetők; mire a főbíró holnap ülésbe Pozsonyváralja tanácsát is meghívati igérvén, az ülés eloszlott.

Május 6án. A mai gyűlésre megjelentek a szomszéd Pozsonyváralja hatósága küldöttei is. Bajcsy főbíró oda nyilatkozik, miként Pozsony város, a szomszéd váraljával a követválasztás teendőire nézve egy testületet képez, s azért mind a választó kerületek meghatározása, mind a központi választmány kiküldetése csak e két törvényhatóság közös üléséből történhetik, miért is szóló a mai tanácskozási legelső tárgyaül e kettős teendőt tűzi ki. Wolwend, Pozsonyváralja bírja sajnálatát fejezve ki, hogy nem hagyott neki elegendő idő, e fontos tárgy megvitatására. Váraljai előkészítő gyűlést tartani, kíváná, hogy Pozsony város tanácsa ebeli szándokát irásban tudassa a váraljai hatósággal, s csak azután tárgyalassék a követválasztási teendők kérdése. Bajcsy indítványa nyomán kijelöltettek azon utczák, melyek a szomszéd Váraljával teendők egy választó kerületet, azután pedig meghatározatott, hogy a követválasztásra felügyelőndő központi választmány álljon 20 tagból, melyből 4et Pozsonyváralja nevezend. A Pozsonyváraljai küldöttek részéről azonnal megtörtént ezen 4 tag választása, a pozsonyvárosi hatóság tagjai pedig jövő gyűlésben adandják be szavazataikat. — Ezekután Bednarics főjegyző olvassa az igazságministerium körlevélét a sajtótörvény által megrendelt eskütszék felállítására tárgyában, minek folytában az esküti qualificatióval bíró egyének összeírása a népposzeirás körül eljáró küldöttségre bízott. — Végre a pozsonyi német hírlap bérlőjének szerződését megszüntetni kéro folyamodványára határozattá lón, hogy ezen hírlapbérlő f. e. junius végeig levén előfizető által biztosítva, ugyanaddig köteles a szerződés feltételeinek eleget tenni.

Az ülés jövő hétfőn folytatatni fog. Az ezentul netán előfordulandó közérdekű tárgyakat közölni el nem mulasztandjuk. — Pósch Ágoston.

Szabolcsból, május 4. Minden szegletkő, mely kiléncz százados nyugalma mellett szinte mozdulatlanul látszott, inog s bomladozik e hazában; s mi örülnék — ha csak az alkotmány os falai, mivel szükeek valának, ha az os constitutió, mivel népszerűlten volt — enyészék el; óh de a belesend, a nyugalom bomladozik; és annyi századok alatt egy más szomszédságában békében s barátságban együttélő nemzetiségek fölháborítása kezd a vesélyt magyar hazánkra hozni. . . Miket az újságlapok hírül hoztak — szomorúságba ejtik a hazafi lelkét; és figyeljünk jól, kérlek benneteket magyar testvérek! . . . figyeljünk jól, ha az idegen nemzetiségek ellensúlyba helyezik magokat e hazában, a képviselők utján megölik a magyarságot, leszavazzák, megbuktatják azt. Szabolcs megye e tekintetben, jelenleg az országban legesendesebb; itt ugyan van többség, s van oláh, vannak németek, de a nép azért magyar szellemű, esendes, békére hajló, s a nyugodalom eddigelő sehol sem háborított meg. Reméljük, hogy a béke állandóan meg is marad közöttünk, egyedül azon helyekre van aggodalmunk, a hol majorsági földeken letelepített lakosság van, s más urbéri természetű földek nincsenek. . . mivel a földesurak vissza szándékoznak foglalni illy természetű, eloszlott földjeiket, a mi által pedig sok szegény egyszerre földöntutóvá leendő. És illy helységeink több helyütt vannak. De rövid leszek; az események e nagy korszakában, a hasábotok soraimmal nem akarom betölteni. Mai napon törvényt hirdető gyűlésünk volt Kállóban. . . Nagyszámú közösi képviselők jelentek meg, a mely oknál fogva a megyeháza udvarán tartatott a közgyűlés; a hallgatóság vagy 3000. Bónis Sámuel volt követünk előadja felolvasott beszédében rövid vázlatot ezen korszakot képező országgyűlésének; több pontoknál éljenzetett erősen; s végre felolvasott a törvényozikkelyek. A nép esendesen hallgatta, valahányszor a király neve fordult elő, kalapot emelt tiszteletteljesen, mi fejedelmé iránti pietását bizonyítja. A kedvező törvényozikkelyeknél éljenzett; s a legpéldásabb módon bizonyítja be

Szabolcs népe józan, komolyan higgadt jellemét. Bay Ferencz főjegyző igen bölcsen anéphez leereszkedő nyelven mutogatá, hogy felséges jó királyunknak kelletik mind-ezeket köszönni. Abrányi Emil szónokolt még, szerintünk legalább igen inopportune; beszédében egy párvonalozást említett meg. O egy sorba állítá: Kristust, Luthert, Cálviat, IX. Piust és Kossuthot; erre csak annyit jegyzünk meg: qui multum probat nihil probat; mi magyarul így szól: a ki sokat markol keveset fog. Ez alkalommal megválasztattak a jövő törvényhozás rendeltéig a megyei hatalmat gyakorló bizottmány tagjai, a tisztviselői karral együtt vagy 270 számig és a követválasztásra felügyelő választmányok. A megye pedig, hat követválasztás tekintetéből fölsoztatott eként: Kálló, Bogdány, Lök, Nyír-Bátor, Kis-Várda, Nádudvar, a hetedik: Nyiregyháza. És e pontokon fognak a választások végbevitetni. És e mai nap volt azon epochalis időszak, a midőn a nemes ember előtt individualis befolyásra nézve, örökre lebecsültatott a tiltó korlát; a melyen a jövőben felállítandó képviselők rendszer eszméje magva beoltatott a megyei aristocraticus földből; a midőn egy ágacska a népből beoltatott a nemesi privilegiált paradicsomi kertbe, hogy felviruljon. Csakhogy ennyit is megérthetem életemben, midőn a nép természeti jogai az istenségtől adott egyenlőség eszméje törhett utat magának a municipiumok s a törvényhozás tereibe. Különbben Isten visszazon felettünk! *)

Somogyból. Kaposvár, tavaszutó lőjen. Kevés mit megyénkről ez uttal irni kívánok. A mindent magokkal ragadó nagyszerű politikai mozgalmak rohamra termékeny rónáink békés lakóit is félrázá százados álmokból, s a közel mult jelentékeny napok óriási műve szokatlan pezsgő életet varázsolt korábbi tespedő lankadságunk helyébe. Mára kitűzött közgyűléseinkre, a politikai jogok élvezetében először részeseülendő nép képviselőinek roppant segerei toltak már tegnap reggel óta székvarosunkba, s fontosságuk teljes, de még szokatlan érzetében büszke komolysággal foglalák el a megyeház körüli azon tereket, melyeken boldogabb időkben egy más osztály szokott vala more patrio működni, mely most bújában alig mutatá magát: tartottunk ám pedig egy kis exploziótól is, s azért első alispán ur a szigetvári nemzetőröket szólítá ide, mely biztosítás okából történt gondos intézkedés azonban leszámítva, hogy nemzeti ünnepélyünk díszének emelésére befolyt, utóbb feleslegessé lón. Tegnapi este az első alispánt és volt országgyűlési követjeinket fényes fáklyás zenével tisztelték meg, s ez alkalommal először képviselők érdekeinket népképviselő, mennyiben érzelmeinket egy szűrés polgártárs tolmácsolá, s pedig jól szerkesztett jeles beszéddel. E fáklyás díszmenet, éjjel tájban tútámadván, csaknem nagyszerű illuminatióval vala befűzendő, sikerült azonban minden vesélyt eltávolítnunk; vannak rossz nyelvek, melyek e kis catastrophot, természetes gondolat-folyamat követve, tréfásan némelly urak, bizonyos megyei tisztviselők leléptetése körül heveskedések feleslegéből származottnak mondják, és ugyanezen rossz nyelvek a szigetvári nemzetőrség olly nagy számmal megjelenését is bizonyos okokból történtnek állítják, — azonban rossz nyelvek mindig voltak. — Ma délelőtt felolvasattak törvényeink isten szabad ege alatt, a hallgatóság áthatlan tömege harsány örömrivalgással kíséret azoknak különösen a soká elnyomott nép érdekeire áldást-hozólag vonatkozó czikkeit, csupán a nemzetőrségről szólót fogadák szűrés polgártársink kissé lankadtabb lelkesedéssel, azon csaknem egész hazánkban nyilvánult aggyálytól elfogulva, mintha e törvény alatt valami lappangna. Közgyűleinket vezérlendő állandó bizottmányunk is kineveztetett, s holnap kezd működéseit. Ohajjuk, hogy minél biztosabb siker kísérelje e bizottmányunk nagy számú közigazgatási teendőink eszközlése, és a polgári jólét legfőbb biztosítékának a rendnek fentartására irányzott törekvéseit.

AUSZTRIA.

Bécs, maj. 12ikén. Radeckytől f. h. Gikáról következő hivatalos tudósítás érkezett: Ma reggel 9 órakor az ellenség seregem balszárnyát St. Lucianál megtámadta, míg más felől S. Massimo, Crocebianca, és Chievo felé tetőzöleges rohanásokat tett. Egész erejét St. Lucia ellen központosította, melyet a gyenge Strassoldo brigade védett. E brigade oroszlaní batorsággal harczolt. A küzdés 8 óráig tartott, csak kis szünettel, midőn az ellenség S. Massimot támadta meg, és a középhadtestet és jobb szárnyat fenyegette, melyet Gyulai, Taxis és Liechtenstein brigade-ok képeztek. Végre az ellenség ismételt megtámadásai Strassoldot kényszerítették St. Luciat elhagyni. De csak kis távolságra vonult vissza, ekkor a tartalékreget segítségére küldöttem. A Clam brigade két zászlóalja jobb, a Strassoldo brigade bal oldalát, D'Anthon olasz granátos és Geppert ezred egy zászlóalja közepén támadták meg az ellenséget; de ez legdühösebben védte magát. Végre Weiler granátos zászlóalj és Zsigmond főherczeg ezredének egy zászlóalja eldönték az ütközetet, az ellenség rendetlen futásban, hadikészületeit elhagyva, kivonult St. Luciaból. Holnap többet az ütközet részleteiről. — Sok derék tiszteletestettünk el. Lenzendorf alezredes zászlóalja elején esett el, b. Sals tábornok súlyosan megsebesítettet; Pottornyay ezredes egyik karját vesztette el; h. Schwarzenberg is sebet kapott. Nagyszámú sebesült foglyu jutott kezünk közé. Az ifju Ferencz József főlg a leghevesebb tüzben volt, s a sűrűn hulló ágyugolyók közt legnagyobb nyugalmat és hideg-

*) Oh mert szükségünk van reá! — Szerk.

vérűséget mutatott. St. Lucianál az ellenség sorai közt több helyét pápai katonák harcolták. mi különös jelenetben áll a szentsége barátságos nyilatkozataival.

F. hó 9-ikén adatott ki az ideiglenes választási törvény. Főbb pontjai ezek: A senatus áll 200 tagból; ezek közül 150 választatik. A senatus tagjait azok választják, kik a legnagyobb földadót fizetik és 24 évüket elérték. Minden vidék a hány tagot küld a senatusba, annyiszor husz legnagyobb földadót fizető iratik össze mint választó és választható. — A követek kamarája áll 383 tagból, minden 50,000 lakos után egy követ választatik. A választás közvetett. Minden 500 lakosra esik egy közvetlen-választó. A közvetlen választók kinevezésénél választási és megválasztási joggal bírnak minden ausztriai statuspolgárok, hitvallás különbség nélkül, ha 24ik évüket elérték, és polgári jogaik szabad használatában vannak, 6 hónap oltá azon választó kerületben laknak, és az első kamara tagjait illetőleg, nem bírnak választási joggal. A napi vagy heti bérért dolgozó munkások, cselédek, s a köz jótékony intézetek által tápláltak választók nem lehetnek. Az egyes tartományokra következő arány állítottatott fel a senatorok és követek számára nézve: Csehország küld 37 szenator, 90 követet; Morva 15 sen. 38 köv.; Szilézia 4 sen., 10 köv.; Alsó s felső Ausztria és Salzburg 20 sen., 67 köv.; Karinthia, Krain, Dalmatia, Tengermellék, Styria 23 sen., 61 köv.; Tyrol 7 sen., 19 köv.; Galiczia 44 sen., 108 köv.

Az alsó-ausztriai rendek felirást nyújtottak át a felsőnek, melyben kéri, hogy Erdélynek Magyarország egyesítését — mint a pragmatica sanctióval meg nem egyeztetetett és a monarchia érdekeivel egyenesen ellenkezőt — ne engedje meg.

Bécsben egy társulat keletkezett, melynek célja önkéntes adó által segíteni a naponkint nyomtasztóbb állapotba jutó statuspénztáron.

Prága, maj. 7. A katonai rendszabályok még folyvást tartanak. Az utcákon, melyeken szüntelen órsapatok vonulnak át, siri csend s magány uralkodik, mint ha e városban dögvész dühöngött volna. Az elnökség hétfőre a zsidó boltok megnyitását parancsolta. De éppen lépés miatt tartanak zavargásoktól, s fenyegetőznek, hogy ha rögtönitőlözök hirdettek ki, a kihirdeteket agyonlövök. A német kokárda itt épen nem látható, ritkán az ausztriai. Az itt lakó németek, száma 60,000-en igen gyáván viselik magokat; az alkotmányos német egyesület üléseit csak titkon, zárt ajtóknál tartja.

A bécsi nők közt aláírású ív kereng a német hajóhad felállítására; az 'Öst. Ztg.' egy igen lelkes fölhívást közöl egy bécsi hölgytől.

NÉMETORSZÁG.

Frankfurt. Maj. 4-ikén. A bizottmány ülésében a száműzött lengyelek panasza került szőnyegre, kiknek utja elébe — noha az előparlament által megengedettett a hazájokba visszatérhetés Németországon keresztül — többféle akadályok gördítettnek a kormányok által. Több szónokok kemény hangon rosszalák e kormányok eljárását, kénytelenek levén e miatt e lengyelek szerte bolyongani egész Németországon, nyomorban és kétségbeesésben. Így tett szerintök gyalázat egész Németországra. Schuselka indítványára határozatba ment, hogy a szövetség a német becsület nevében szólítassék föl, a lengyelek irányában, a nekik az előparlament által tett ígéretek megtartására. — Az ausztriai kormány nyilatkozatára Ausztriának a német szövetséghez csatlakozását illetőleg, egyhangulag elhatározatott: hogy a bizottmány kinyilatkoztatja, hogy az alkotó parlament feladata egyedül az, hogy az egy Németországot, mely központosított erővel hathasson kívül és ben, megalakítsa; azon külön-érdekek, melyek e feladattal nem ellenkeznek, lehetőleg kimélen-dők; de minden vele össze nem egyeztetetett külön-érdekek alárendelendők. — Elhatározatott továbbá egy proclamatióban a cseheket, morvákat, sziléziaikat és illýriaiakat a német parlamentbe követek küldésére fölszólítani, azon kijelentéssel, hogy Németország el van határozva, a német szövetséghez tartozó tartományokat minden megcsönkítés nélkül megtartni. —

Frankfurt. Maj. 5-ikén. W e d e m a i e r a bizottmány ülésében azt indítványozta, hogy a szövetségi ülés szólítassék föl annak kinyilatkoztatására, hogy a német szövetség egy a szövetségi birtokon lakó néptörzsök elszakadását sem engedje meg a szövetségtől. Az indítvány, mely egyenesen a csehek ellen van intézve, elfogadtatott. — Schuselka az erdélyi szászok kérelmét, melyben azt kéri a bizottságtól, hogy a magyarok legújabb kísérletei (?) által veszélyeztetett nemzetiségök képviseltetését a német parlamentben ajánlja. *) Ezt illetőleg indítványozta, hogy a nemzeti-gyűlés szólítassék föl: a magyar országgyűlést szomszédilag és barátilag megkérni, hogy Magyarország, melyet a legfontosabb érdekek csatolnak Németországhoz, ne korlátozza az erdélyi szászokat nemzetiségökben és municipális szerkezetökben. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Trierben a köztársaság-barátok újra véres zavargásokat idéztek elő. A katonaság egy része átment a néphez, s a torlaszokat a néppel együtt védelmezte.

Posenben a fölkelés mindinkább általános kezd lenni. F. hó 5-ikén P f u e l, a Willisen helyébe kinevezett biztos, a lázongók ellen kihirdetette a hadi törvényt. A porosz seregnek mindenütt megtámadatnak s minden helységet csak véres harc után s áldozatokkal vehetnek be; az

nem háború, hanem gyilkolás; vért vért, így ír közelében a porosz hadiparancsnok.

Schleswig-Holstein. A dánok határait és a kol-dingi erős állást védelem nélkül elhagyván, Fünen szigetre vonultak át. A poroszok közelebb Alsen szigetet akarják elfoglalni. A dán seregben nagy az elégtelenség, különösen a közemberek közt, kik természetesen a schleswigi bonyolított kérdést nem értik. — Legújabb tudósítás szerint a német sereg főhadiszállása Veile. — A dán hadihajók mindenféle német hajókat lefoglalnak, s a balt tengeri kikötőket és folyótorkolatokat osztrómzár alatt tartják.

OLASZORSZÁG.

Nápoly. Több népszerű nápolyiak átmentek Sziciliába, hogy a polgári háború további folytatását megszüntessék.

Róma. A követválasztási-bizottmány programmot becsátott ki, melyben egyebek közt ez áll: Ausztriával semmi békét, míg az Alpesek nem kerítik Olaszhon határait mindentől. Ha a dalmátok vonakodnak mieink lenni, igyekezni kell, hogy a németekéi se legyenek, hanem más szláv népekkel egyesülve függetlenek legyenek. Ugyanezt kell tenni a magyarokkal. s igyekezni kell velek szomszéd- és vámszövetségbe lépni. Minde-nekelőtt azon veszélyt kell elkerülni, hogy egész Németország Ausztriávali harcunkba ne vegyüljön. — A pápa a nép mindinkább hangosabbá váló sürgetésére izent hadat Ausztriának. (Látszik, hogy a rómaiak még kiskorú politikuskok.)

FRANCFIAORSZÁG.

A nemzeti gyűlés f. hó 5-ikén a választási megbízó-levelek vizsgálatáról jelentésekkel foglalkozott. Egyszer-smind szavazás történt az elnökre, alelnökökre, titká-rokra és quaestorokra. Az elnökségre Buchez 382, Tre-lat 234, Recurt 91. szavazatot nyert, és így Buchez, a mérsékelt párt jelöltje kiáltatott ki elnöknek 148 szó többséggel. Alelnökökké választottak: Recurt, Cavaignac, Corbon, Guinard, Cormenin, Senard. Titkárokká: Peu-pin, Robert, Degeorges, Félix Pyat, Lacrosse, Péan. — Quaestorokká: Degousée, Bureaux de Pusy, Négrier tábornok.

Másnap f. hó 6-ikán a gyűlés Buchez elnökele alatt folytatta a megbízólevelekről jelentések tárgyalását. Több választásokra nézve vizsgálat rendeltetett: Schmidt szajna megyei követ választása megsemmisítettett, azon ok-ból, mert Schmidt mint m u n k á s lépett fel, holott kinc-sári hivatalnok volt, s helyébe új választás rendeltetett. Ezután a terem mély csendben felkelt Lamartine, s az id. kormány nevében, ennek elnöke, az egyengült Dupont helyett, a kormány eddigi eljárásáról számolt a nemzet képviselői előtt. E nevezetes beszédet hosszadal-massága miatt csak több vonásaiban közölhetjük: „Febr. 24-ikén forradalom tört ki. A nép a megdöntött trón ro-mai felett megesküdt, hogy ezentul egyedül uralkodand önmaga és egész egyetemében. Minket bizott meg, hogy időközleg örökadjunk a veszők s szükségek felett, míg egyetértő s határozott uralma megalapittatik. A trón fel-forgatása, az uralkodó-ház száműzetése után nem mi ki-áltottuk ki a köztársaságot, az maga magát kiáltotta ki egy egész nemzet szája által. Mi csak a nemzet kívánatát irtukle. (Hosszas eljenzés. Az elnökség figyelmezteti a hall-gatótságot, hogy a gyűlés tagjain kívül másnak nincs joga tetszését nyilvánítani.) Első gondunk volt a köztársaság ki-kiáltása után a rend s bátorság helyreállítása fővárosban, s e feladatban az összes polgárság velünk közremunkált. E díeső nép, míg egyik kezében löszert tartá, melynek dörgésére a királyság összeomlott, másikkal az ellenfél se-beséit emelte fel, a meggyőzöttek életét s tulajdonát, és a közlemleket védte; minden polgár a szabadság bajnoka s ugyanakkor a rend önkéntes hivatalnoka volt. E nép fenséges jelleme sugallta nekünk első határozatunkat, a halál-büntetés eltörlését politikai vétségekért. Frankhon s Europa átláták e példából, hogy isten adja sugallatát a népbe, hogy e magasztos lélek nagyság által megszentesi-tett forradalom tiszta leszen, miként az eszme, nemes, mi-ként az érzemény, szent, miként az ércny. Azért e hazá-ban egy kar, egy hang, egy szabad szív sem szegült el-lene a köztársaságnak. Kívül a megdöbent Europa ha-tározatlanul várta Frankhon első szavát. Ez első szó az 1815-diki szabadságellenes kötésektől eltörlése, külpoliti-cánkra nézve a szabadság visszaállítása, az állandalmak iránt béke, a népek iránt rokonszenv, a kormányok iránt igazság-, becsületesség- s mérséklet-nyilvánítás. Frankhon e nyilatkozata által lefegyverezé nagyra vágyását, de nem eszméit, s elveit teljes fényökben láttatá. Ez volt há-borúja. Azután elősorolva a szárazí és tengeri hadsereg körében tett rendelkezéseket: „Midőn Frankhon a kö-ztársaságot kiáltotta, akkor nem csupán egy kormányzá-sformát, de egy elvet kiáltott ki. Ez elv: a békes demo-cratia, egyenlőség a jogok, s testvériség az intézetek által. A nép által kivított forradalomnak e nép javára kell rendezetettetni, oly intézetek által, melyek a munkát szolgálai állásból felemelve, jogban, köteletségben, jöllét-ben a birtokosokkal egyenlővé tegyék. Főlemelni s vagy-onosabbá tenni ez osztyált mások lealacsonyítása s károsítása nélkül, megtartni a tulajdoni jogot s azt gyű-möleszöbbé és sérthetlenebbé tenni, annak többek közti felosztásával; ugy osztni föl az adót, hogy annak súlya az erősbekre nehezedjék; munkát teremni a státus által, hogy ne legyen franczia, ki munkája után kenyerét meg ne kereshesse: ez volt a közmunkák ministeriumának s a munkások luxembourgi bizottmányának feladata. A monar-chiának megbukta, a pénzügy zavart állapotja, temén-

telen munkások töltensége, csaknem 2 milliárd státusadó-ság, melyet a volt kormány hagyott, a kereskedési és ipari általános crisis, ezek voltak gondoskodásunk szű-netleni tárgyai. Hála a gondviselésnek, mely soha vilá-gosabban ki nem tüntette részvétét a nép s emberi szellem ügyében, hála a népek, mely soha világosabban ki nem tüntette az ész, honszeretet, nemelelkűség, s valódi polgárisodottság kincseit, melyet a tökéletlen szabadság 50 éve hoztak elő lelkületében, egy részét az események által ránk ruházott feladatnak teljesíthetők. Mi megalapítottuk a köztársaságot, ezen kormányformát, melyet Frankhonban kül s belháború, anarchia, börtön és vér-pad nélkül lehetlennék tartottak. Megmutattuk, hogy a köztársaság szerencsésen összeegyeztethető az europai s a bel békével, a renddel, az egyéni szabadsággal s e nem-zet erkölcsi szelidségével, melyre nézve a gyűlés büntetés, s az egyetértés nemzeti ösztön. Mi az egyenlőség, testvériség, egység elveit kihirdettük, melyek napról napra inkább kifejlődven, az egész nemzet által az egész nemzet javára alkotandó törvényeinkben, a nép egységét a képviselőt egysége által tökéletességre viendik. Mi a polgári jogot általánossá tettük a sza-vazati jog általánosításával s e szavazat mellettünk nyilatkozott. Mi 45 napon át nem bírtunk más végrehajót hatalommal, mint azon fegyvertelen erkölcsi tekintély-lyel, melynek jogát a nemzet bennünk elismerte, s e nép a szó, a mi tanácsaink, s a maga nemes sugallatai által kormányoztatni engedte magát. Több mint két hó-nap tölt el a munka-szünet, nyomor, politikai izgalom crisis közt, e másfél millió embertől lakott fővárosban, a nélkül, hogy a tulajdoni jog megsértett, egy élet fe-nyegtetett volna, egyetlen politikai bebörtönzés, egy csepp vér kiontása nélkül; s leléphetünk e hosszú diktatúráról a nélkül hogy egy polgár kérdhetné tőlünk: mit tettek ezen polgárral? (Hosszas és zajos tetszés.) Polgárképvise-lők, a mi munkánk be van fejezve, önöké kezdődik. Mi lelé-pünk, miután önök a köztársaságot a nép kezéből átvét-tek. Csak egy tanácsunkat, egy ohajításunkat bátorokunk nyilvánítani, mint polgárok s nem mint kormánytagok, s e kívánat Frankhoné is: ne veszítsenek önök el egy per-czet is megalapítani az új kormányt, hogy a hatalom egy óráig se ingadozzon bizonytalanul ez országban, melynek oly nagy szüksége van a rendre. S midőn ezt várjuk önöktől, visszaadjuk teljhatalmunkat, visszalépünk a ma-gánéletbe. Lelkiismeretünkön semmi rossz czélat tudata nem nehezül. Bocssásanak meg önök önkéntelen diktatú-rágunkért! — Ismételt tetszészaj kísérte Lamartine-t székeig, az egész gyűlés kétszer felállott, s tetszését taps-vihar közt nyilvánítá. — Ezután a ministerek Ledru-Rollin, Crémieux, Louis-Blanc, Carnot, Garnier-Pages egymás után számot adtak hivataloskodásukról.

Folyó hó 7-ikén a nemzeti gyűlés ülést nem tar-tott; Slikára volt kitzúve az új kormány választása, e szerint e nap határoz a nemzeti gyűlés s egész Frankhon felett. Egyik párt Lamartine-t, Aragot Marie-t; a más-ik ezeken kívül még Bethmont-t és Marrast-ot is akarja kormányzókul.

Hír szerint a nemzeti-gyűlés általános amnestiát ha-tározand, melyből Lajos-Fülöp ministerei sem leendnek kivéve. — Az állandó nemzetőség fejévé Jampoure tá-bornok nevezetett. — Az állandó hadsereg naponkint újabb osztyalokkal erősítettik.

Paris, maj. 7-ikén. A n. gyűlés elnökeinek s a bu-reauk egyéb tagjainak választása eldőntő fényes győzelem a mérsékelt pártra nézve. A hegyi pártnak csak két tagja választatott meg: Cavaignac és Corbon; ezek is in-kább összeköttetésök mint hajlamoknál fogva tartoznak ezen párthoz. Az elnök, Buchez, egy szilárd jellemű repu-blicanus, a National szellemében; ő a vezetője az 'Atelier' hírlapnak, a munkások közlönyének, és így a tömegekben sok párthive van. Irélat a hegy-párt jelöltje csak 234 sza-vazatot nyert, s ebből 1100-at legalább is a mérsékelt pár-tiaktól, és így a hegy-párt jelenleg 134 főből áll, míg a mérsékelt 573ből.

ANGLIA.

London, maj. 3-án. Az alsóházban több csekély fon-tosságú billek tárgyalattak. Másnap Urquhart, Pal-merston győtrő szelleme kérdést tett, hogy a hírlapok által közzétett levelezések a spanyol kormánnyal, hite-lesek-e? Russell hiteleseknek nyilvánítá, azon meg-jegyzéssel, hogy Angliának, mely annyi áldozatot tett s oly nagy összeg pénzt adott ki, hogy a spanyol ki-rálynét trónján megtartsa, joga van barátságos intést ad-ni a spanyol kormánnyal. — Palmerston legújabbán azon öszeget, melyel Spanyolország angol kereskedőknek tartozik, kemény hangon követeli: s nem lehetetlen, hogy a fizettetésre oly okokat használ, mint mult évben Görögországban.

Limerickben (Irlandban) véres összeütközés volt a békes repealerek és a háborút kívánó repealerek, vagyis az ő és ifjú Irland közt. A Times is így ír e dologról: „Limerick utcáin vér folyt. Lövések történtek és a ré-gen rejtegetett lándzsák tetleges alkalmazást nyertek. Házak támadtattak meg, s a katonaság s rendőrségnek kelle a pórnép által megtámadt polgárok életét védni. A parlament egyik tagja kigúnyolva, kifütyöltette, megve-retve, megsebesítve, megremülve és elszaladva lemondott politikai állásáról, mely őt ennyi bajba keverte. A haroz repealerek és repealerek közt folyt; az erkölcsi erő pártja volt a megtámadó, míg a physical erő pártja védelmezőleg állt, míg meg nem szaladt. A lándzsák a meg-boldogult O'Connell barátainak szegeztettek; a katoná-

*) A szászok igen messze mentek. E nem fog otthon jót szólni. — Szerk.

